

Secundària
BambúLector

Guia de lectura adaptada
al model educatiu de les
competències i les directrius
de PISA.

Remei Barberà Gomis

El crim de lord Arthur Savile i altres relats

Oscar Wilde

Nom

Centre

El crim de lord Arthur Savile (pàg. 7-66)

- 1 Aquests són els personatges principals de la narració que dóna títol al llibre.

lord Arthur Savile	protagonista del relat	lady Clementina Beauchamp	parenta de lord Arthur
lady Windermere	amfitriona de la recepció	comte Rouvaloff	amic de lord Arthur
senyor Podgers	quiromàntic	Herr Winckelkopf	expert en explosius
Sybil Merton	promesa de lord Arthur	canonge de Chichester	oncle de lord Arthur

En les novel·les policíiques clàssiques, se sap la identitat de la víctima i, després d'una sèrie d'investigacions, en el desenllaç, es revela la de l'assassí. En aquest relat no és així: escriu a la taula següent el nom dels personatges que corresponguin.

Assassí	Candidats a víctima	Víctima del desenllaç
_____	_____	_____

- 2 En els primers capítols d'un text narratiu és freqüent recórrer a la descripció (de llocs, de personatges, de situacions...) perquè el lector es faci una idea general de la ficció de l'obra. A la pàgina 10 hi ha un extens retrat de lady Windermere; extreu-ne els trets físics i els psicològics.

Trets físics	Trets psicològics
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

- 3** El personatge secundari de lady Windermere va tornar a sortir (aquesta vegada de protagonista) en una obra de teatre escrita per Wilde l'any següent: *El ventall de lady Windermere* (1892).

Com t'imagines aquest personatge? En què s'assembla i en què es diferencia del retrat que n'ha fet l'il·lustrador a la pàgina 19 del llibre?

- 4** Quan el quiromàntic, el Sr. Podgers, mira les mans de lord Arthur Savile, té una reacció estranya:

«[...] es va posar curiosament pàl·lid, i no va dir res. Va semblar com si un calfred el travessés de cap a peus, i les seves celles espesses es van contreure convulsivament, d'una manera estranya i irritant, cosa que li passava sempre que se sentia desconcertat. Llavors unes gotes enormes de suor se li van acumular al front groguenc, com una rosada verinosa, i els dits grassos li van quedar freds i humits.

»[...]

»Tot d'una el senyor Podgers va deixar anar la mà dreta de lord Arthur i li va arreplegar l'esquerra; s'hi va acostar tant, per examinar-la, que la muntura daurada de les seves ulleres gairebé fregava el palmell. Per un moment, la seva cara es va transformar en una màscara blanca d'horror, però aviat va recuperar la seva sang freda [...]»

- a** Escribeu les paraules exactes que va pronunciar el quiromàntic, en un intent de dissimular el seu estat real d'agitació:

«—És la mà _____

(A la pregunta de si serà un marit encantador, respon...)

— _____

(A la pregunta de què li passarà, respon...)

— Doncs, d'aquí a pocs mesos lord Arthur _____

— I perdrà _____

- b** A quins fets del relat es refereixen les prediccions del quiromàntic?

5 De quin tipus és el narrador d'aquest relat d'Oscar Wilde? Marca la resposta correcta i escriu una oració del text que ho demostrï.

- narrador protagonista (explica els fets en 1a persona)
- narrador observador (narra les accions, és neutral davant les accions dels personatges)
- narrador omniscient (coneix el pensament i els sentiments íntims dels personatges)
- narrador testimoni (un personatge, que ha presenciat els fets, els explica)

Exemple: _____

6 Aquesta narració es divideix en sis capítols, sense títol, que mostren una estructura interna molt clara i ben repartida. Indica, d'una banda, a quina part (**plantejament, nus** o **desenllaç**) correspon cada capítol; a sota, ordena els episodis en l'ordre en què se succeeixen.

Capítol primer	_____
Capítol segon	_____
Capítol tercer	_____
Capítol quart	_____
Capítol cinquè	_____
Capítol sisè	_____

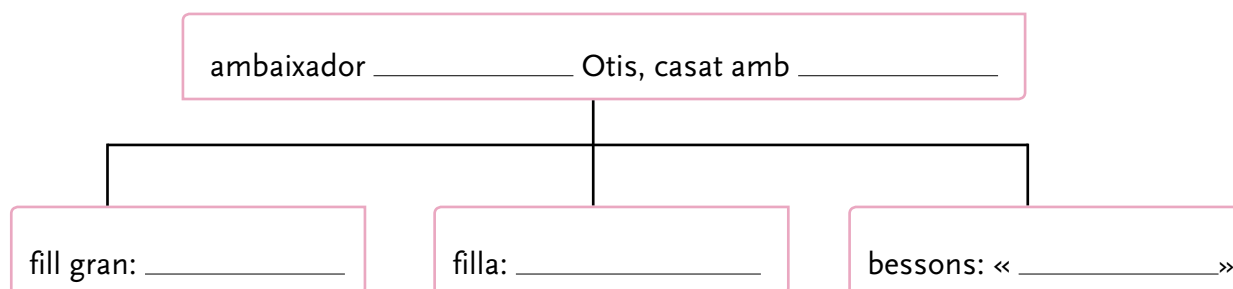
a Lord Arthur Savile decideix enverinar lady Clementina.
b Se celebra el casament en un final feliç.
c L'explosiu també falla; llença el Sr. Podgers al Tàmesi.
d El Sr. Podgers llegeix la mà a lord Arthur Savile.
e S'assabenta de la mort de lady Clementina (per causes naturals).
f Horroritzat, passa la nit vagant pels carrers de Londres.

Ordre correcte:	_____	_____	_____	_____	_____	_____
-----------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

7 A l'últim capítol, lord Arthur diu a què deu la seva felicitat. Escriu-ne les paraules exactes.

El fantasma de Canterville (pàg. 67-119)

- 8 Juntament amb el fantasma, els membres de la família Otis són els protagonistes de la segona narració del recull. Busca al capítol 1 com es diuen.

- 9 Llegeix el fragment següent del capítol 1, quan la família és rebuda per la majordoma als esglavons de la mansió Canterville Chase. S'hi utilitzen tres tipus de discurs: **narració**, **descripció** i **diàleg**. Indica què es diu en cadascun.

«Van seguir-la tots i van travessar el magnífic vestíbul Tudor en direcció cap a la biblioteca, una sala llarga i baixa, amb panells de roure fosc a les parets, i al capdavant de la qual hi havia un gran vitrall. Allà van descobrir que els esperava un servei de te, i després de treure's els abrics, es van asseure i van començar a mirar a tot volt, mentre la senyora Umney els atenia.

»Tot d'una la senyora Otis va veure una taca vermella descolorida al terra, just davant de la llar de foc, i ben inconscient de la seva importància, va dir a la senyora Umney:

»—Em temo que aquí s'ha vessat alguna cosa.

»—Sí, senyora —va replicar la vella majordoma amb una veu molt greu—, s'ha vessat sang en aquest indret.

»—Quin horror —va exclamar la senyora Otis—; no m'agraden gens les taques de sang a la sala d'estar. S'ha de netejar de seguida.»

Narració	_____

Descripció	_____

Diàleg	_____

- 10 El fantasma de Canterville no obeeix al model de fantasma literari que coneixem. Completa la taula amb les principals diferències entre uns i altre. Què creus que volia aconseguir l'autor amb aquest canvi de papers?

Model de fantasma literari	Fantasma de Canterville
Té un aspecte esgarrifós.	_____
Terroritza i turmenta els habitants de la casa que ocupa.	_____
Gairebé no parla, només emet gemecs i xiscles terrorífics.	_____
És despietat.	_____
No mostra emocions de cap mena.	_____

- 11 Al capítol segon, un estrany soroll desperta el senyor Otis a la una de la matinada. Recordem què li diu, al fantasma:

«—Benvolgut senyor —va dir el senyor Otis—, haig d'insistir que greixi aquestes cadenes, i amb tal efecte li he portat aquesta ampolleta del Lubricant Sol Ixent de Tammany.»

Aquesta escena còmica demostra el caràcter utilitari i pràctic de l'ambaixador americà, el qual en cap moment s'espanta ni mostra nerviosisme. Segons la teva experiència, trobes gaires diferències entre les maneres de ser anglesa i nord-americana?

12 Omple la taula amb totes les entremaliadures que els bessons fan al fantasma.

Capítol segon	Capítol tercer	Capítol quart
<ul style="list-style-type: none"> Li llencen... _____ 	<ul style="list-style-type: none"> Amb una sarbatana... _____ 	<ul style="list-style-type: none"> Al passadís, li posen... _____
	<ul style="list-style-type: none"> Amb un nap i una escombra... 	<ul style="list-style-type: none"> Perquè rellisqui... _____
		<ul style="list-style-type: none"> Quan obre la porta... _____
		<ul style="list-style-type: none"> Els mateixos... _____

13 La intervenció de Virginia Otis és essencial en el desenllaç del relat. El fantasma li demana...

«[...] vostè hauria de plorar pels meus pecats, perquè jo no tinc llàgrimes; i pregar per la meva ànima, perquè jo no tinc fe, i llavors, si vostè sempre ha estat dolça, i bona, i gentil, l'Àngel de la Mort tindrà pietat de mi.»

Ella respon que no té por i que farà el que li demana. Què devia pensar la noia, en aquells moments? Escriu un breu monòleg on expressi els seus dubtes.

14 Ordena adequadament (de l'1 al 6) els fets del desenllaç d'aquesta narració.

Quan arriba a la majoria d'edat, Virginia es casa amb el seu promès.	_____
Lord Canterville refusa la proposta: està molt agraït a la noia.	_____
La jove parella torna a Canterville Chase i dipositen roses a la tomba de lord Simon.	_____
Quatre dies després, hi ha el solemne enterrament, presidit pel seu descendent.	_____
Troben l'esquelet encadenat de sir Simon de Canterville.	_____
El senyor Otis torna a lord Canterville les joies que el fantasma havia donat a Virginia.	_____

L'esfinx sense secret (pàg. 121-132)

- 15** Segons la **mitologia grega**, l'Esfinx era un ésser mitològic dotat d'**ales** d'ocell de presa i amb rostre de dona. Sovint s'utilitzava com a motiu decoratiu a les tombes. L'Esfinx vivia en unes muntanyes prop de **Tebes** i tenia aterrits els viatgers, ja que els plantejava enigmes i devorava els qui eren incapaços de resoldre'ls.

D'on ve, doncs, el títol d'aquesta narració? _____

- 16** Llegeix com comença el relat «L'esfinx sense secret».

«Una tarda jo seia a la terrassa del Cafè de la Paix, contemplant l'esplendor i la misèria de la vida parisenca, i mentre assaboria el meu vermut i rumiava sobre l'estrany panorama d'orgull i pobresa que passava pel meu davant, vaig sentir que algú em cridava pel nom. Vaig tombar-me enrere i vaig veure lord Murchison.»

Tenint en compte que, a partir d'aquest moment, lord Murchison explica al narrador la seva relació amb la misteriosa lady Alroy, davant de quin tipus de narrador ens trobem? Marca la resposta que consideris correcta.

☐	narrador omniscient (té un coneixement absolut de tot, 3a persona singular)
☐	narrador observador (només explica el que veu, 3a persona singular)
☐	narrador testimoni (un personatge no protagonista explica els fets, 1a persona singular)
☐	narrador protagonista (el protagonista explica els fets, 1a persona singular)

- 17** L'enigmàtica lady Alroy té poques intervencions de diàleg, ja que són lord Gerald Murchison i el seu amic els qui en parlen. Escriu les paraules exactes del que diu les dues primeres vegades que «parla»; paraules que contribueixen encara més a crear un clima de misteri al seu voltant.

Pàgina 127:

«← _____ »

Pàgina 128:

«← _____ – va dir– _____ »

El milionari model (pàg. 133-144)

18 Relaciona els personatges de l'última narració del recull amb la seva definició.

Hughie Erskine	___	a Pintor, amic del protagonista.
Laura Merton	___	b «Pidolaire» que fa de model.
Coronel Merton	___	c Pare de Laura, s'oposa al seu casament.
Alan Trevor	___	d Jove que dóna almoina al «pidolaire».
Baró Hausberg	___	e Promesa de Hughie Erskine.

19 Indica (☑) quins dels temes següents són presents en aquest relat.

La dimensió sobrenatural	
La importància de les aparences	
L'art del segle xx	
La societat victoriana	
La lluita entre el bé i el mal	

20 En les obres literàries d'Oscar Wilde, generalment els diàlegs dels personatges són enginyosos. Explica amb les teves paraules el significat de:

«L'única gent que un pintor hauria de conèixer són els ximpls i els guapos, persones que proporcionin un plaer artístic en mirar-los i un repòs intel·lectual en parlar-hi.»

«Els models milionaris ja són prou escassos; però, diantre, els milionaris model encara ho són més!»

Qüestions generals sobre *El crim de lord Arthur Savile i altres relats*

- 21** En totes les narracions del llibre apareix la importància que tenen els diners en la societat. Localitza alguns exemples en què es parli de la possessió o de la manca de diners.

Relat	Escena	Pàgina
<i>El crim de lord Arthur Savile</i>	_____	_____
<i>El fantasma de Canterville</i>	_____	_____
<i>L'esfinx sense secret</i>	_____	_____
<i>El milionari model</i>	_____	_____

- 22** Tot text literari té una forma (com està escrit) i un contingut (el que està escrit). Indica quines **figures literàries** embelleixen els fragments següents i subratlla-hi els mots que les formen.

«Llavors va travessar Oxford Street i va vagarejar per carrerons estrets, i vergonyosos.»

Figura retòrica: _____

«Tenia un record [...] d'haver-se perdut per una teranyina gegant de carrers ombrívols.»

Figura retòrica: _____

«I ara, ni tan sols no està encarregat el pastís! –va dir Sybil, que reia i plorava alhora.»

Figura retòrica: _____

«[...] i com ballaven embogides les fulles vermelles avinguda avall.»

Figura retòrica: _____

«[...] i el fantasma va cargolar les mans [...] mentre es mirava el cap daurat i cot de la noia.»

Figura retòrica: _____

- 23** Els relats d'aquest llibre es poden considerar una **sàtira** de l'ostentació i de la hipocresia social de la classe benestant anglesa, i de la simplicitat de la societat nord-americana. Posa un parell d'exemples d'escenes, descripcions o personatges satírics.

Sàtira: Composició literària en la qual es fa una crítica dels costums d'un individu, d'un col·lectiu o d'una classe social; la finalitat és moralitzadora, burlesca o de simple diversió. L'autor utilitza l'humor, l'anècdota i l'enginy per ridiculitzar defectes socials o individuals.

Exemple 1:

Exemple 2:

- 24** Completa la taula indicant les característiques que es demanen de cada relat.

Narració	Espai	Relat còmic / Relat de misteri
<i>El crim de lord Arthur Savile</i>	<hr/>	<hr/>
<i>El fantasma de Canterville</i>	<hr/>	<hr/>
<i>L'esfinx sense secret</i>	<hr/>	<hr/>
<i>El milionari model</i>	<hr/>	<hr/>

- 25** Quin és el desenllaç de cada història?

<i>El crim de lord Arthur Savile</i>	<i>L'esfinx sense secret</i>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<i>El fantasma de Canterville</i>	<i>El milionari model</i>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

A l'entorn de... «Wilde, el príncep salvatge»

(activitats associades al quadern documental)

- A** El quadern documental comença amb una ressenya biogràfica de l'autor, Oscar Wilde. Omple els espais buits del text que s'hi refereix.

Oscar Wilde passà la seva _____ i _____ a Irlanda, on havia nascut. Va estudiar lletres clàssiques a la universitat d'_____ i es va adherir al moviment _____. Posteriorment, s'instal·là a _____, on va aconseguir èxit social i literari. Va viure uns anys d'_____ laboral i arribà a la seva maduresa _____. La seva decadència s'inicià amb un judici per les seves relacions amb un jove _____: el condemnaren a _____ anys de presó. A causa de l'escàndol, es va exiliar a _____, on va morir.

- B** Oscar Wilde va escriure dos tipus de narrativa curta: els *tales* (contes) i els *stories* (relats). Quina diferència hi ha entre uns i altres? A quin grup pertany el nostre llibre?

- C** Oscar Wilde va ser un poeta, narrador, assagista i autor teatral reconegut. A la taula hi ha un exemple de tots els **gèneres** que va treballar. Relaciona cada títol amb el seu gènere.

a <i>El príncep feliç i altres contes</i>	_____ poesia
b <i>La importància de ser Franc</i>	_____ narrativa (novel·la)
c <i>La balada de la presó de Reading</i>	_____ teatre
d <i>De Profundis</i>	_____ assaig
e <i>El crim de lord Arthur Savile i altres relats</i>	_____ narrativa (<i>tales</i>)
f <i>El retrat de Dorian Gray</i>	_____ narrativa (<i>stories</i>)

D Oscar Wilde va ser un artista amb una personalitat molt marcada, que sovint es reflecteix en l'enginy i la ironia de les seves obres. Relaciona cada citació (d'obres de l'autor) amb la característica amb què es pot relacionar.

- a** «Hi ha molta gent que actua bé, però molt poca que parli bé; això demostra que parlar és, de bon tros, més difícil que actuar, i molt més admirable.» _____ vitalista
- b** «Si ser diferent és un crim, jo mateix em posaré les cadenes.» _____ brillant conversador
- c** «L'home s'ha d'atrevir a viure la vida plenament i totalment.» _____ egocèntric
- d** «Només hi ha una cosa pitjor que anar de boca en boca, i és no anar en boca de ningú.» _____ excèntric

E Oscar Wilde va viure durant la segona etapa del regnat de la reina Victòria (1827-1901). Durant aquest llarg període (des del 1830 fins al 1901), la Gran Bretanya va experimentar un temps d'esplendor econòmica i cultural. Omple la taula amb les obres literàries o científiques que s'hi publicaren.

Any	Obra	Autor
1859	_____	_____
1865	_____	_____
_____	Creació del personatge de Sherlock Holmes	_____
_____	_____	Rudyard Kipling

F El cognom de l'autor (Wilde) s'assembla molt a la paraula anglesa *wild*. Tenint en compte el seu significat, explica el títol del quadern documental.

G Llegeix l'apartat del quadern documental titulat «La literatura en l'època de Wilde» i digues si les afirmacions següents són vertaderes (V) o falses (F).

- A finals del període victorià, hi ha els primers indicis de la literatura realista.
- En aquella època els autors literaris volien evadir-se.
- La realitat social generava un gran malestar i desencant.
- Oscar Wilde va ser el creador del moviment literari anomenat esteticisme.
- Els esteticistes rebutgen el materialisme i la lletjor de la societat industrial.
- Segons l'esteticisme, l'art dóna un plaer provinent del contacte amb la bellesa.
- Els escriptors esteticistes usen un llenguatge refinat, amb pocs símbols.
- El corrent equivalent de l'esteticisme a Espanya és el modernisme.

V	F
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

H Quins són els principis bàsics de la concepció de l'art i de la literatura d'Oscar Wilde?

1 _____

2 _____

3 _____

Editorial Casals
www.bambulector.com